

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՍԻՍԻԱՆ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱՍԷԼԻՒՊ ԴԱՋԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 264 ԲԵՐՇԷՄՊԷ

ԻԶԻՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

3 ՕԴՈՍՈՍ

1872

Սէտայը Հաղըզթ շիմտիլիք հաթթատա իւշ տէֆա եանի Սայը , Իէնչէնպիւզ վէ ճումաա էրթէտի կիւնէրի քէպիր նիւսէ իլէ նէշը օլունաճադ : Ղաղէթանըն Ապոնաթը Սէնէվի 6 . Ալթը սյըզը 3 պուշուզ վէ Իւշ սյըզը 2 մէհուկէ վէ պէհէր նիւսէտի 40 փարա տըր : Թաշրալար իչիւն բոսթա իւնէթի զամմ օլունուր : Ապոնաթըն Թարիխի պէհէր այըն պիրիտէն եախոտ օն պէշիտէն իթիպար օլունաճադ տըր : Ղաղէթայա տէրն օլունաճադ իչիւն կէօնտէրիլէնէք էվրազ վէ մէքիաթիպ Ղալաթատա էրմէնի Քիլիսէտի սօգաղընտա Ն . 19 իլէ մուրազզամ Սէտայը Հաղըզթ մաթպատարնա Իրսալ օլունուր : Իլլանաթըն պէհէր սըրասը Իլք տէֆա 100 փարա , իքիւնի տէֆա 80 փարա տըր : Ուղուն նէշըլյաթ իչիւն սյըզնա բաղարըզ օլունուր :

Ս.ՍԻԹ.Ս.ՆԷ 3 ՕԴՈՍՈՍ

ՄԻԼԻՅԷ

Զաթը հաղըթը Վէքիալէթիէնահի-նին մէսնէտը ճէլիլի Սատարէթիւզմայէ մազհար պուրուլուղու պիլճիւմլէ Իւմ-մէթը մուաղամայը Օսմանիյէ պատիի մէ-սէրրէթ օլտուղու վէ էհալիւնին իշպու մէ-սէրրէթը ումուլիսի կէրէք Թաշրաճա կէ-րէք պուրաճա էմըր պահիրէտէն օլուպ , պու իսէ միւշարիլէյ հաղըթէրիւնին մութթասըթ օլտուղու շիմէի քէրիմէյի վա-թանիքիլէրիլէրի սէմէրէտի օլտուղու տա-խի մէշհուաու ամմէ տիր :

Պիր միւտտէթ տիր մուամէլէյի ա-տիյէմիզին ճէրեանը Սատըր սապըզ զէ-մանընտա Թաթիլ վէ աթօրօզլուլար Էտա-րէսիւնէ իտխալընա միւպրամաթ վէ միւն-պէրաթ վազայէթ Թէհամմիւլիլիւղար օլա-րազ իշլէր փէսիմանտէ պրազըլմըշտը : Պու քէրրէ Զաթը սիւթիւտէսըթաթը հազ-րէթը Սէաարէթիէնահիւնին հիմմէթը ա-լէնէտի իլէ պա Էրաաէի Սէնիյէ պուլունտան պէօյլէ Իմուխապէրիլէրիմիզ մազամը իսա-րիճիէտէ մէզահիպ միւտիրիլէթը պէհի-յէսիւնտէն վէրիլէնէք շու գատար քի ա-հապը մէսալիւն մըլաթարան եախոտ միւթէ-պէրանտան շահատէթնամէյի համիլ օլմալը :

Սայէի մաատէլէթ վայէի զըլլըլահիտէ իտարէի սապըզա զէմանընտա պուլունտու-ղումուզ հաը մէյուսաթ իշթիմալը միւշ-քիլէտէն իւլէա օլուպ ինչալլահու Թաալա Զաթը հաղըթը Վէքիալէթիէնահի քէյ-թիլէթը պատէթթահիզիգ աահապը Էրազըն միւլիլի իտէկէլտիկի շիւրազէ վէ հէր պիր ումուրը միլիյէմիզի քեամէքեան իպգա վէ մուխալիթիլէրիմիզին իտայը վահիյէ վէ նա մէշրուէլէրի ինտիֆա օլունաճաղը Զաթը

հաղըզանիլէթիւնաա խալիվանէլէրիւնտէն մէ-մուլը գալիմիզ տիր :

Պուլունտան պէօյլէ միլլէթիմիզտէն իլ-մուխապէր ալմաղտ իհիթհաճը օլմալար ու-տուլը վէշհ իլէ պիրէր զըթա շահատէթ-նամէ ալարազ մէզհալիպ օթայը պէհիյէ-սիւնէ պիլ ազիմէ միհիրլէտիւպ իչիւնի կէօ-րէպիլէնէյի խասսէթէն վէ մէսրուրէն ճէ-միի տինտարան մէզհէպտաշարըմըզա ի-լան վէ իլիթար օլունուր :

Զըզան բէնչէնպիւզ կիւնիւ Էրմէնի Գաթօլիլի միլլէթիմիզտէն 2000 քիլիտէն միւթէնալուզ ահալի իլէ Զաթը հաղըթ-թը Վէքիալէթիէնահիյէ պիր զըթա աը-զուհալ Թազտիմ իթմիշ օլտուղումուզու-եազըմըշտը :

Պու քէրրէ րիվայէթ օլունաուղունա նազարէն Քիւրէլիւն էֆէնտի , արղուհալը մէզըլիւրիւ բրօթէսթօ իթմիշ , պըհէթը հալ պիլլէրէ նամալիւմ օլուպ , էյէր շու-հարաքիւթ վէ Թէտպիր սահիհ իսէ տիւն-եատա պուլունտան ապէս պուլունտան եօլուզ վէ նահազգ պիր հարաքեաթ վէ Թէտ-պիր օլմալ :

Էվլէլա , տիւնեա ալէմ րանախաքեաթ օլմուշ վէ պիլմիշ տիր քի Քիւրէլէնա է-ֆէնտի վէ տայիրէտի Գաթօլիլ օլմալըպ հաթթա աթօրօզ ճէզաթը ալթընտա տախի պուլունմազտա տըր :

Սանիէն , ինթիխապը վէ ինթիխապ օլունան մէսնէտի , Գաթօլիլ միլլէթիմի-զին ումուլիլէթի Թէրաթընտան ալանէն վէ բէսմէն բրօթէսթօ օլունմուշտու , չիւն-քիւ Քիւրէլիւն էֆէնտի Գաթօլիլ օլմա-յարազ Գաթօլիլ Իսմիւնի զասպ իթիլի իչիւն պիր հերձուածող բաթըլիլ Թանը-յըպ վիճտանըմըզ փայիմալ իթտիրմէք մէզէլլէթ վէ մէսուլիլէթը ազիմէսիւնէ տիւշար օլմատըզ :

Իմաի Քիւրէլիւնըն պու բրօթէսթօ սունտան նէ , աճէպ :

Իլէր միւրաուը պու Թաթիլ իլէ Գա-թօլիլէրիլի վիճտանընա հալա Թէսալիլիլ Իթմէք իսէ , պուլունտան եօլուզ վէ ինսաթ-սըզ պիր Թէտպիր օլմատըզընա իլթիպահ օլունմալըն :

Պիլլէր , եանի Գաթօլիլէր , քեաթ-ֆէմիզ խայիւնի տէվլէթ իթթիրաուը իլէ Լալէլիլէր Թէրաթընտան լաէնպաթի Տէվ-լէթը Սիլիյէ իլթիքեա օլունտուզճա Քիւրէլիւն նէ ճէսաթէթ իլէ զասպ իթ-տիլի բաթըլիլիլի Գաթօլիլէր իւղէրի-նէ տախի Թամիմ իթմէյէ գալըշտը :

Գաթօլիլէր մատամի խայիւնի տէվ-լէթ վէ միլլէթ իսէ Քիւրէլիւն նէ եիւզ իլէ հիշ պիր տէսալիսի տիրիլ իթմէյէրէք Գաթօլիլէրի զիլրի հիւքմիւնէ կէչիրմէյէ չալըշտը :

Աճայիպ , պու Թէտպիրտէ քէնտու-սի տախի օ եիւզ պիւն խայիւնի տէվլէթ օլմալէր իլէ պէրապէր օլմայօրմու :

Էյլէ իսէ նէ ճէսաթէթ իլէ Գաթօ-լիլէրիլի արղուհալիւնի պիր զայըր Գաթօ-լիլ բրօթէսթօ իսէպիլիյօր : Պիլ-Քիւրէ-լիւն իլէ իչիմիլ օլմատըզըն չօդտան նէշը ու իլան իթմիլիլ :

Գաշ քի քէնտուսիւնին կէրիպանը Թէօհմէթ նըշանը մազամը քէպիրի մէզ-հէպիլէտէն աթօրօզ իլամը իլէ լէքէտար արըր Գաթօլիլէրէ Թէսալիլիլ իթմէյէ հիշ պիր հազգ ու սէլահիլէթիլէրի եօգ տուր :

Քիւրէլիւն էֆէնտի եիւզ պիւնտէն միւթէնալուզ ըստըզայը Թէպանըն ալէյ-հիւտէ նահազգ Թէտապիրլէրէ գըեամ ի-տէնէյիւնէ բէսիլի պուլունտան 30-40 բ-հիլ իլէ պէշ եիւզ նէֆէրտէն միւրէքքէպ ֆըր-գասընըն սէլամէթը վիճտանընա հիմմէթ իթսիւն :

Սատրիւզը չըղան բազար էր թէսի կիւնիւ Պապէնը Հիւսնայուն ճէնապը Միւլիւքեանէյէ աղիմէթ իյլէմէշ տիր :

— Ֆէիւսմէթը տէվլէթը Միւսհաթ փաշա հաղրէթլէրինին Մուրասսա նիշանը զիյշանը Օսմանիյէսի օլտուղու հալտէ թէվլէճճիւհաթը Շէհընշահիյի թէյնիտէն պու քէրլէ տախի Մուրասսա Մէճիտիյէ նիշանը զիյշանը Ալիսի իհսան պուլթուլմուշ տուր :

— Զաթը վալայը հաղրէթը Սէտարէթփէնահինին մազմուր ճէլիլի Սէտարէթ թէթէլիթլէրինտէն պէրու կէրէք տըշարտան վէ կէրէք պուրատան վիւրուտ իտէն թէպրիգնամէթլին տաթլի ալթը պիւնէ պալիզ օլմուշ տուր :

— Բօսթախանէ վէ թէլէկրափ նաղըրը տաաաթլէթը Ֆէյլի պէյ էֆէնտինին թիւսթլէթ թահթընտա օլարադ կէշէն բազար կիւնիւ պիւր մէճիս ադտ օլունուպ, պիւր հիւմէթ թէլէկրափ խութուլթլարընըն թամիրէ միւհթաճ օլան մահալլէրի իշիւն միւզաքէրէ օլունուպ, նաղըրը միւշարիլէյհ հաղրէթլէրի մէճիսի մէզպուրտէ « էվլէթ էֆէնտիւմ, պէլի սուլթանըմ » կիւպի թապիրաթլարտան սարֆը նաղար իլէ հէր քէս սէրպէսթճէ ըշ իթմէսինի ըէճա իթմիշ, Վէ նէթիճէյի գարար թէլէկրափ մուխապէրաթընըն մաթլուպէ մուվաֆըդ սուրէթտէ ճէրեանը վէ էաիւնէ վէ Թունա վէ Սէլանիք թէլէկրափ խաթթը իշիւն պիւր մըգտար ադշէ իթասընըն լուզումի վէ թիմուր Եօլու գումբանեաթընա այիտ օլան թէլէկրափ տիրէկլէրի իւզէրիւնէ էէնիտէն իքի խաթթըն թէմտիտի վէ ումուճ թէնգիհաթ սըրասընտա չըգաղըլան մէմուրիին էինէ մէմուրիյէթլէրինտէ տէվլամ իթմէսի խուսուսլարընտա գարար վէրիլմիշ տիր :

— Աւսթրօ-Մաճար սէֆիրի Գօնթ Լուտօլֆ ճէնապլէրի բազար էր թէսի կիւնիւ Պապը Ալիյէ պիւր թէյրիթ Զաթը ալիյի Սատրիւզը իլէ միւլադաթ իթմիշ տիր :

— Իրան տէվլէթլինին Տէրսաաաթթ սէֆիրի Միրզա Հիւսէյին Ալի խան հաղրէթլէրի լաէճ իւլ վէտա էվլէյիսի կիւնիւ Սատրազամ հաղրէթլէրի իլէ Պապը Ալիտէ միւլադաթ իթմիշլէր տիր :

— Տէվլէթը միւշարիլէյհանըն Լօնտրա սէֆիրի պուլունան Մուհասին խան հաղրէթլէրի Սալթանաթը Սէնիյէ նէշտինտէ սէֆիր թայնին գըլընտըղը հալաաիսաթը թէլէկրափիյէտէն տիր :

— Էսպադ սէրաքէր Հիւսէյին Ավնի բաշա իլէ մալիյէ նաղըրը էսպադ Մէհմէտ Բուշտի բաշա հաղրաթը կէշէն բազար կիւնիւ Տէրսաաաթթէթ մուվասըլթ պուլթուրարադ Զաթը վալայը հաղրէթը Սատրիւզը իլէ միւլադաթլարընտա հաղրէթլինտէ ֆէվլէլատէ հիւրմէթ վէ ըայէթ օլունտուղու կիպի Հիւսէյին Ավնի բաշանըն էսնայը ըահտէ խաթիգպալիւնէ կէլէն ահալի տախի նիւմայիլէր կէօսթէրմիշ վէ Բշտուրատա էրքէք վէ դատըն

գարչըլայարադ գըղլար թէրաֆընտան թէշէքէր վէ ըզհարը շատիւմանի իշիւն չիշէքէր աթըլմիշ տուր :

— Կէշէնտէ Ասիթանէտէն Լօնտրայաքէշիտէ գըլընան պիւր սախթէ թէլէկրափ իւզէրինէ Պօրսատա քէք չօդ կիլու պալէր գուհուրի իլէ չօգլարըն վարար վէ զիյանընա մուհիպ օլունմուշտու, պու քէրլէ պու սախթէ թէլէկրաֆը չէքէնլէրի մէյտանէ չըգարմադ իշիւն թէշէքիլ օլունան գօմիսիօնու մախուս իշէ քէմալը էհէմմիյէթլէ տէվլամ իթմէքտէ տիր :

— Ղալաթատան Պէյօղլունա Եէր ալթընտան ինշա օլունմադտա օլան թիմուր Եօլ հիսսէլէրինին էսամէ տէֆթէրի էօնիւմիւզաթի բազար էր թէսի կիւնիւ քիւշաա օլունաճադ տուր :

Թարիզը մէզպուրուն ինշապթը մուգատտէմա թարիֆ իլէտիյիմիլ միսիլու մէմուլին զայրը իլէրուլէմէքտէ օլտուղունտան մահուտ թարիզ իւզէրինէ պաղը միւլալաամըղը պէյան իտէճէլիլ :

Պու պապտէ Լ- Թշ-Էիլի նէշը իլէտիյի պէյաննամէյէ նաղարէն հիսսէտարաշըն մէճմուր 12,500 է միւնգասըմ օլուպ, պէհէրի 20 չէր Խնկիլիլ լիւրասը ֆիաթը իլէ ֆիրուլթ օլունտուգտա Պանգայը Օսմանի գափուսուտա ահապը արղուքէշ նէօլպէթէ պէքէյէճէքէրի պի իշթիպահ տուր :

Լէւնի Թաշիլ — Մէնէտը ճէլիլ Սէտարէթիւզմանըն թէպէտտիւլթընտան տօլայը խալիճիյէ նէզարէթը ճէլիլէնին տախի թէպէտտիւլթը մէլմուզ իտի, նասըլ քիտիւնքիւ կիւն վուզու պուլարադ, Մէրվէր փաշա Բարիզ սէֆիրի Ճէմիլ փաշա իլէ պէճայիշ օլտու :

Նաղըրը միւշարիլէյհ սէրէֆրադ Բէյիտ բաշա միւլթէվլէֆանըն մախուսու ալիլէրի օլուպ, Ֆուստ վէ Ալի փաշալար տախի միւլթէվլէֆայը միւշարիլէյհին չըրաղլարըն իտիլէր :

Ճէմիլ փաշա հաղրէթլէրի կէնճ Եաշընտա Տիբլօմաիտա տաիրէսինէ տուխուլ իլէլիյիպ էքսէրի միւտտէթի Բարիս սէֆարէթը սէնիյէսինտէ մէշըլ օլմադ իլէ կէշիպ պիւր վաղըթ սօնրա Սախթանէյէ ալտէթ իտէրէք 1860 սէնէսինտէ խարիճիյէ նէզարէթը գայիմագամըղընտա իսթիլաաամ օլունտու, վէ չու սօն ալթը սէնէզարֆընտա գուհուրա կէլէն վազալլէրտէ Սալթանաթը Սէնիյէնին մէսէլէի միւհիմմէսինի Բարիստէ հալլու թէսիլիյէյէ միւզթէտիր օլուպ, պիրիճի տիրլօմաթ չէրէֆինէ մաղհար օլարադ Բարիստայրէյի ճէմիլթլէրինտէ ֆէվլէլատէ չէօհրէթ վէ իհթիրամաթ քէսպ իթտի :

Բարիտէ Սալթանաթը Սէնիյէնին սէֆիրիլի իլէ պէրապէր Մատրիտ սէֆիրիլի տախի միւշարիլէյհ իլալէ գըլընտը :

Խարիճիյէ միւլթէշարըղը տայիլէսինտէ էլան պիւր թէպէտտիւլթ կէօրիւլմէմիշ տիր :

(Լէւնի Թաշիլ)

ԹԱՍԻՀ

Ճումաա էր թէսի կիւնքիւ 263 նուճէրօլու նիւսիսէմիլտէ Պաշէրէ գարչը Եաղարըղը պէնտին իքինճի սիւթունուն 20 ինճի սաթըրընտա « գալանիյն սալթանաթը սէնիյէ » օլաճադ տուր :

Իքինճի սահիֆէնին իքինճի սիւթիւնիւն 25 ինճի սաթըրընտա « շիտտէթ » քէլիմէսի « Երհէթ » օլաճադ տուր :

Մէշքիւր սահիֆէնին իւշիւնճիւ սիւթիւնիւն 16 նճը սաթըրընտա « շայանը զայրը թահիլ » քէլամէրի, « շայանը զայրը թաղտիր » օլաճադ :

ԹԵԼԵԿՐԱՓԻՑԷ

Վիէննա 12 աղօթօս :

Աւսթրիա, Սլէմանիա վէ Բուսիա իմրէրաթօլայը Պէրլինտէ միւլադաթ իթտիրտէն սօնրա Աւսթրիա իլէ Բուսիա իմրէրաթօլու Վիյմարտա խուսուսի պիւր միւլադաթտա պուլունաճադ տըրլար :

Մատրիս 10 աղօթօս :

Գրալիշա հաղրէթլէրինին Եէվմի մախուսի օլմադ մինասիպէթի իլէ գրալ Ամէտէ հաղրէթլէրի տիւնքիւ կիւն Գարլիսթլէրտէն պաղը գապահաթլարըն սէսիլի թախիլի օլունմասընը էմր իլէտի :

Սթիւնա քէշա :

Խարիճիյէ նաղըրը Մ. Իսիւլանթի իլէ ումուրու մէզհէպիյէ նաղըրը Մ. Զանիլիօսուն ինֆիսալլէրինէ մէպնի Մ. Էսրիլթօս վէ Մ. Մալրօգօրտաթօ Եէրինէ թայնին գըլընտըլար :

Բարիս 12 աղօթօս :

Տէրսաաաթթ Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Վօկէ ճէնապլէրինին իսթիֆա իթտիլինի Աթանա Հալաս Եաղմըշ իտէ տէ, պունուն աալը էսասը Եօգ տուր :

Մարիտ 11 քէշա :

Սօն միւտտրէպլէրտէն թուլթուլան Գարլիսթլէր սէպիլլէրի թախիլի գըլընմըշ տուր :

ՍԱՐԱՓԻՑԷ

1872 ՕԳՈՍՏՈՍ 3

Լիւրայի Օսմ. 100 զըշ հիսապիլէ	
Ինկիլիլ լիւրասը	100 3
Ֆրանսալ «	87
Բօլ «	89 10
Քրիմի «	31 13
Մէհիտիյէ «	101 26
Պէշիք «	104 20
Մէթալիք «	104 35

ԴԱԼԱԹԱ ԲԻԱՑԱՍԸ

Օգոստ. 1 աղշամ գափանտը	37—8
« 2 սապահ ալըլուր	37—11
« « աղշամ գափանտը	37—15
« 3 սապահ ալըլուր	37—14

ՍԱՀԻՊԻ ԽՊԹԻՑԱԶ ՎԵ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ

ՄԻՔՈՑԷԼ ԷՔՏԷՐՃԵԱՆ

ՂԱԼԱԹԱ

Ն. 10 ԷՐՄԷՆԻ ԲԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱՂԸ

ԽԱՆԸ ԲԷՊԻՐ